

POÉZIA K MESIACU ÚCTY K STARŠÍM

Ján Noha: Jeden druhému

Človek človeku svetlom by mal byť,
snom, ktorý zdá sa,
rukou, ktorá vedie.
Človek človeku verne by mal žiť
a učiť srdce spievať živú pieseň.
Mlčí-li snád' či spievať nedokáže.

Človek človeku slnkom je i tieňom.
Každý má v sebe
tichý teplý kút,
kam prísť môžeš po ďalekej ceste
stisnúť si ruky
snívať a oddýchnuť.

Človek človeku časom by mal byť,
v ktorom sa dočká
všetkého, čo si priať.
Človek človeku srdce by mal mať,
v ktorom toho nájde,
koho miloval.

Človek človeku v živote je všetkým.
Najviacej láskou,
ktorú nechce späť.
Žijeme dni svoje s jej tajomstvom,
ktoré je chvíľu domov,
chvíľu svet.

Vojtech Mihálik: Svet bohatý je

Svet bohatý je v prostej ľudskej miere –
smiešky a slzy pozorne si stráži.
Neľutuj vecí, ktoré život berie,
len za tými smúť, čo sám postrácaš.

Nech by si prešiel zakliatymi krajinami,
nech náhly úder preťal by ti hrud',
ak si bol k svojim darom ľahostajný,
nevyhovárať sa na osud.

Načo si čuchrať vlastné zlaté perie?
Nie páva, iba orla stíha pád.
Neľutuj vecí, čo ti život berie:
Chci ich mať toľko, aby si mal čo brať.

Štefánia Pártošová: Človek v ľud'och

Čím bez druhého bol by každý z nás?
Kolieskom, čo sa krúti bezúčelne
dookola,
kolieskom vypadnutým zo súkolia,
list pohodený hline napospas,
suchotinárska haluz holá,
v prázdnote bez ozveny hlas.

Čím bola by som sama bez ľudí
a v kletke, nech by bola zlatá,
človečou láskou nezajatá,
zamknutá na tri zámky nudy,
bez stisku rúk a bez objatia
len s morou na hrudi?

Buď s človekom jak ráno so slnkom,
s oblohou hviezda, s riekou vlna,
s horami spríbuznený strom,
znej ním sť'a sláčikom struna,
ty ľudská bytosť, buď s ním plná
a večne budeš bývať v ňom.

Štefánia Pártošová: Len jeden život človek má

Len jeden život človek má,
zvinutý do dní ako puky lupne ruží.
Každý deň, všetky dovedna,
ak chce, tak v rukách drží.

Každý má jeden život len.
Hodiny letia ako roje z úľ'a.
Na človeku je, či opelí deň
a či ho rozkotúľ'a.

Len na ňom je, či falošne
rozihrá struny,
či život ako vzácny nástroj znie
a v iných ľud'och zuní,

či brnká si len vo vetre
a sám pre seba nôti
do noci bez svetla
svoje ja do ničoty.

Má človek v rukách svoje dni.
Môže ich miest' ako hrnčiar hlinu,
lež keď sám seba premárni,
aj nádej vyjde na mizinu.

Gustáv Hupka: Vinš k jubileu

Čas ráta roky v človeku
a ladí v ňom aj struny
pre ľudskú pieseň odvekú
pre život šťastia plný

Je život v ľudoch krásny
tak ako vaše srdce
v ktorom si skrýva mladosť sny
pre lásky nehynúce

Prítomnosť našu s časou chvíľ
s veršami dvíham na zdravie
aby svet pre nás zazvonil
ako to v rokoch láska vie

Čas čistej lásky večný je
vo vašich rukách ako kvet
sa ľudský život rozvíja
a zázrak bude sa v ňom chvieť

Sú také večné zákony
sú v génoch kdesi v človeku
keď slnko v srdci zazvoní
v ňom počuť pieseň odvekú

Jolana Trombauerová: Život

Život je jar,
vôňa našej zeme,
prvý puk na vrbe,
radosť, že žijeme.

Život je kvet
plný letnej vône,
život je krása
vpísaná do tváre.

Život je cesta
s míľnikmi radosti,
často pokropená
kvapkami bolesti.

Život je láska
človek k človeku.

Život je teplá dlaň
a láskavé slovo,
záblesk vďaky v očiach
za všetko, čo bolo.

Katarína Hudecová: Zrelý vek

Všetko, čo je, podlieha času,
tak bolo a vždy bude tak.
Fašiangy pochovajú basu
a v pôste nevrzúka slák.
Aj bez toho sa vesmír krúti,
tak či tak krútime sa s ním.
Kto za úletom leta smúti,
rúha sa bielej krásy zím.
Čas preplával aj našu riekou,
do ktorej dvakrát nevstúpiš.
Ak sme sa našli v zrelom veku,
z búrlivých výšin v nemú tíš
uzavrieť sa nám neprichodí –
nezhasla ešte túžba v nás
vidieť, jak deň sa za dňom rodí,
velebiť jeho večný jas,
ako sa na slnečnej točnici
prebúdzajú na jar naša zem.
Byť na nej ešte užitoční –
vnúcatám – vďačnej téme tém –
s rozprávkou aby zistili sme,
ako sa ešte vieme smiať!
Neberme zrelý vek tak prísne –
šach ešte neznamená mat.
Aj vtedy, keď sa zjesenieva
je veľa pekných záujmov,
keď s ústami aj srdce spieva,
pre pohodu je zárukou.
Niekde sa nájde háčik, dlátko,
čo vedia krásu vyčariť,
s priateľmi posedieť si krátko,
v záhradke medzi kvetmi sniť.
Tu bylinkou nás lúka láka
na chutný medovkový čaj,
k prechádzke cesta krivolaká
aj užitočná obyčaj.
Kiež sa nám kdesi v diaľnej diali
svetielko vďaka mihotá
za to, že zo seba sme dali
ďalším štafetu života.
Neberme zrelý vek tak vážne –
šach ešte neznamená mat.
Nech ešte veľa dní sa zažne
každému, kto má život rád.

Pavel Koyš: Čo vidia starí ľudia

Pokojne sedia na návrší času,
na ktoré ich vyniesli žilovaté nohy,
unaveným zrakom hľadajú do minulosti..

V pestrých farbách vidia svoju mladosť,
opäť si sadajú na jej kolotoč,
lopotia na chlebík, ukladajú korunku ku korunke,
odháňajú deťom horúčku, od seba duchov pochybnosti,
ktorých jednoduchý človek nikdy nemal rád..
Starí ľudia cítia svoju mladosť strapatú
ako čerstvú vôňu mäkkého medovníka
v tvrdých rokoch, keď mana a radosť
nepadali z neba, ani z inej milosti.

V teplých farbách vidia splývajúce roky,
do ktorých sa plní úfnosti poponáhľali.
Zo steny vystupuje inžiniersky diplom syna,
víťazstvo v kráse mladšej dcéry.
Dobré deti chceli poslať medzi dobrých ľudí
skôr, než sa utiahnu do kvitnutia vnúčat.
A poslali. Aj ich pripravili na zlé,
lebo zlo je úskočné, nebýva za horami,
ale je skutočné ako my sami, trávi vzduch
i vodu, trávi v ľudoch človeka.

Starí ľudia vidia svoju chorľavejúcu starobu,
tušia biely zimný deň, ako očernieva zemou,
ale ľudia skúsení už dávno zrástli s ornicou.
Starí ľudia predvídajú nevyhnutné zmierenie
s odídenými, prítomnými i prichádzacími.

Oni sami nebadane značkujú nám kóty ticha,
zóny uspokojenia, ku ktorému zdanlivo sme d'aleko.
Oni sami nechávajú nám len odkaz lásky,
jediného bohatstva v ich zmysloch.

Pavel Koyš: Cesty

A kto kedy poľutoval cesty!
Povedzte. Kto kedy cesty poľutoval a poláskal.
Mlčia nám pod nohami, sami nemajúc nôh,
aby zutekali.
Cesty sú naše svedectvo, jako sme šli za belasým
neznámom, do očí im sypúc prach.
Cesty sú naše návraty zo sklamaní
s liečivým mlčaním pritúlených jelší.

Cesty sú živé, lebo sa rodia a zomierajú.
Ani jedna cesta nie je od nepamäti.
Narodila sa u človečích krokov,
vystúpila z ľudských stôp.
Cesty naše, nemé družky s divými šípmi
na tvári. S hviezdami vo vlasoch.
Sú, aby sme išli, išli, išli
až jedného dňa sa vrátili.

Cesty, pri kameni detstva.
Cesty sú básne zložené z túžby a krokov,
z túžby a zeme.

Mária Budzáková: Jesenná nálada

Šteklí ma jesenný vietor
a rozčesáva koruny stromov,
ktoré už stihol čas zafarbiť.
Lístie skladá chodníky
a tráva je perinou pre jablká, hrušky a iné básne...
Hoci mráz zachádza pod kožu,
hreje ma slnko v duši.

Prechádzka opusteným parkom

Prázdne lavičky, chodníky...
Aj dážď je bezfarebný
kam sa všetci podeli:

Čas veľmi rýchlo uteká,
zúfalo hľadá človeka,
ktorý by mu stačil.

Na lavičke zabudnutý
rozprávkový deduško.
Rozpráva sa so slnkom.
Z očí mu vyrastá farebná dúha.

Mary Hathaway: Pokoj jesene

Večnosť
sa už dá vytušiť
v hmle
v ktorej sa strácajú
hurhaje života

Lístie tíško
opadáva
a vzdušné vlny
ho kolíšu
do tíšiny
tak hlbokoj
že aj ja konečne
postojím
bez pohybu
a zhadzujem

zo seba
dni náhlenia
ako
lístie
ktoré padá
ku koreňom
stromu času

Dar života

Život je dar
ktorý na každé narodeniny
môžeme znova rozbaľiť

a preto každučký deň
privítať v dôvere
že včerajšie tiene
už nepresiahnu
do zajtrajšieho svetla

a tak každé nové ráno
bude čisté a svieže
a my budeme môcť
naplno prežiť
ďalší deň
ktorý sme dostali

Priateľstvo

Úcta bola vždy tým kľúčom
Ktorý odomkynal vzťahy medzi nimi
Lebo tak ako si vážili seba navzájom
tak si uctili aj každého iného

Nebolo viac treba
opevňovať brány a držať stráž
Každý vedel ktoré dvere môže otvoriť
na ktorých ponechať zámok nedotknutý

A tak všetci mohli bez obáv
Vkročiť do obydlí druhých
Lebo dôvera a úcta
sprevádzala ich kroky

S radosťou vítali každého
a šťastie nevideli v zakopanom poklade
ale v očiach toho s kým sa podelili
hoci o poslednú skyvu chleba

Vzhliadni k tomuto dňu! Pretože je to život, sám život života.
Na jeho krátkej ceste sú všetky rôznorodosti a skutočnosti tvojej existencie:
požehnanie rastu, veľkoleposť činu, nádhera krásy.
Pretože včerašok je už snom a zajtrašok iba vízia,
no dobre prežitý dnešok spraví z každého včerajška šťastný sen,
z každého zajtrajška víziu nádeje.
Nuž dobre vzhliadni k tomuto dňu!
Taký je pozdrav úsvitu!

(Hinduistický text)

Nájdí sa čas byť priateľský – je to cesta k šťastiu.
Nájdí si čas snívať – posúva to tvoj voz k hviezdám.
Nájdí si čas ľúbiť, prijímať lásku – je to výsada bohov.
Nájdí si čas obzrieť sa vôkol – deň je prikrátky na sebeckosť.
Nájdí si čas smiať sa – je to hudba duše.

(Stará anglická modlitba)

V zhone života, pod tlakom rozhodnutí, sa pokoj stáva prepychom.
Prijmi ho, keď príde, a vychutnávaj. Dá ti čas dýchať.
Prinesie odpočinok, nádej, život.

(Pam Brown)

Vnímať kvet stromov, zrno, ktoré rastie, dýchať, keď pôdu skyprí rýľ či radlica,
čítať a myslieť, ľúbiť, dúfať, modliť sa – v takýchto veciach ukrýva sa šťastie.

(John Ruskin)

Nehodnoť svoj život podľa toho, čo dosiahneš cestou, nech je to maličkosť alebo veľká vec.
Radšej sa zobuď a oceň všetko, s čím sa po ceste stretáš.
Poteš sa z kvetov, čo sú tu pre tvoju radosť.
Nalaď sa na východ slnka, malé deti, smiech, dážď a vtáctvo.
Vpíjať to všetko... neexistuje cesta k šťastiu; šťastie je cesta.

(Dr. Wayne W. Dyer)

Každý z nás zažíva v živote „chvíle duše“ – keď hľadáme na krásny východ slnka,
počujeme hlas potápky, vidíme vrásky na maminých rukách či vdychujeme vôňu zátoky.
V takýchto chvíľach naše telo, rovnako ako náš mozog, rezonuje a precítíme krásu toho,
že sme tu ako ľudské tvory.

(Marion Woodman)

Najlepšie veci sú najbližšie; vzduch v nosných dierkach, svetlo v твоjich očiach,
kvety pri твоjich nohách, priehrštie plné povinností, tá správna cesta priamo pred tebou.
Nesiahaj po hviezdach, rob jednoduchú, bežnú prácu tak ako prichádza,
a vedz, že denné povinnosti a každodenný chlieb sú tie najkrajšie veci v živote.

(Robert Louis Stevenson)

A v mojich tichých dňoch mi k šťastiu stačí to vôkol mňa – vzlet záclon, obrazy,
rastlina na okne, čo bujnie v kvetináči, a čerstvá ruža zasunutá do vázy,
stôl uprataný, svetlo lampy v tmách, knihy, čo rád mám stále na dosah.

(Neznámy autor)

Chvíľa času je kúskom zlata. Váž si ju. Oceň jej letmú podstatu.

(Liao Ťing – Wen)

V tomto svete je toho toľko pre nás všetkých!

Len keby sme mali oči, ktoré to vidia, srdce, ktoré to ľúbi a dlaň, ktorou by sme si to zobrali...

(Lucy Maund Montgomery)

Spracovala: Mgr. Viera Slivová